

Forskrift om konsekvensutredninger (KU) av xx.yy 2009

Fastsatt ved kongelig resolusjon av xx.yy 2009 med hjemmel i lov av 27. juni 2008 nr.71 om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven) (Plandelen) §§ 4-2 og 14-6. Og i samsvar med Rdir 85/337/EØF, Rdir 97/11/EF og EC/Rdir 2001/42/EØF. Fremmet av miljøverndepartementet.

Kapittel I

Innhold og generelle bestemmelser

§ 1 Innhold og generelle bestemmelser

Forskriften inntar lovens bestemmelser om konsekvensutredninger og presiserer og utfyller disse i nødvendig grad. Reglene gjelder for planer etter plan- og bygningsloven og for tiltak og planer etter annet lovverk som angitt i forskriftens § 2 og 3.

Formålet med bestemmelsene om konsekvensutredninger (KU) er å sikre at hensynet til miljø og samfunn blir tatt i betraktning under forberedelsen av planer eller tiltak, og når det tas stilling til om, og eventuelt på hvilke vilkår, planer eller tiltak kan gjennomføres.

Saksbehandlingen etter forskriften skal ivareta krav til utredning og dokumentasjon som følger av annet lovverk og som er relevante i forhold til den beslutningen konsekvensutredningen skal ligge til grunn for. Avgjørelser etter denne forskriften er ikke enkeltvedtak etter forvaltningsloven.

Forskriftens geografiske virkeområde følger av plan- og bygningsloven § 1-2.

For tiltak og planer etter annet lovverk går det geografiske virkeområdet ut til og med norsk økonomisk sone og kontinentalsokkelen. Forskriften gjelder dog ikke for tiltak og planer etter annet lovverk der det er gitt egne bestemmelser om konsekvensutredninger

Den som fremmer forslag til plan etter plan- og bygningsloven eller søker om tillatelse etter annet lovverk, heretter kalt forslagsstiller, skal selv vurdere om planen eller tiltaket faller inn under forskriftens saklige virkeområde, jf. kapittel II.

Forslag til plan- eller utredningsprogram og konsekvensutredning utarbeides av forslagsstiller.

Kapittel II

Saklig virkeområde og ansvarlig myndighet

§ 2 Planer og tiltak som alltid skal behandles etter forskriften

Følgende planer og tiltak skal alltid behandles etter forskriften, jf. kapittel III.

- a) regionale planer med retningslinjer eller rammer for framtidig utbygging,
- b) kommuneplanens arealdel,
- c) kommunedelplaner der det angis områder for utbyggingsformål,
- d) områdereguleringer som innebærer utlegging av nye områder til utbyggingsformål,
- e) områdereguleringer som legger til rette for senere detaljregulering av tiltak nevnt i vedlegg I,
- f) reguleringsplaner som inneholder tiltak nevnt i vedlegg I,
- g) søknader om tillatelse for tiltak nevnt i vedlegg I,
- h) planer for nasjonalparker og andre verneområder større enn 500 km², eller større enn 250 km² dersom planene fører til en vesentlig endring i dagens bruk for primærnæringene eller reiseliv i lokalsamfunnet.

Bokstav f gjelder ikke for planer der tiltaket er konsekvensutredet på et høyere plannivå og der er i samsvar med overordnet plan.

Fylkeskommunen er ansvarlig myndighet etter bokstav a. Kommunen er ansvarlig myndighet etter bokstav b-f. Ansvarlig myndighet etter bokstav g fremgår av vedlegg I, kolonne B. Direktoratet for naturforvaltning er ansvarlig myndighet etter bokstav h.

For tiltak etter energiloven, vassdragsreguleringsloven, vannressursloven, petroleumsloven eller naturgassloven er ansvarlig myndighet etter vedlegg I også ansvarlig myndighet i tilfeller der det utarbeides reguleringsplan for tiltaket etter plan- og bygningsloven. Ansvarlig myndighet skal i slike tilfeller legge til rette for at behandlingen etter sektorlovene så langt som mulig blir samordnet med behandlingen etter planbestemmelsene i plan- og bygningsloven.

§ 3 Planer og tiltak som skal vurderes etter forskriften § 4

Følgende planer og tiltak skal behandles etter forskriften dersom de faller inn under ett eller flere av kriteriene i § 4:

- a) reguleringsplaner som legger til rette for senere vedtak om utbygging av tiltak nevnt i vedlegg II,
- b) reguleringsplaner som inneholder tiltak nevnt i vedlegg II,

- c) områdereguleringer som innebærer andre vesentlig endringer av kommuneplan enn de angitt i § 2 d,
- d) detaljregulering som innebærer endring av kommuneplan eller områderegulering,
- e) søknader om tillatelse for tiltak nevnt i vedlegg II.

Bokstav b gjelder ikke reguleringsplaner der tiltaket er konsekvensutredet på et høyere plannivå og der reguleringsplanen er i samsvar med overordnet plan. Gjelder heller ikke detaljreguleringer som er i samsvar med områdereguleringer behandlet etter forskrift om konsekvensutredninger.

Kommunen er ansvarlig myndighet etter bokstav a til c. Ansvarlig myndighet etter bokstav d framgår av Vedlegg II.

§ 4 Kriterier for vurdering av vesentlige virkninger for miljø og samfunn

Planer og tiltak etter § 3 og vedlegg II skal behandles etter forskriften dersom de

- a) er lokalisert i eller kommer i konflikt med områder med særlig verdifulle landskap, naturmiljø, kulturminner eller kulturmiljø som er vernet eller fredet, midlertidig vernet eller fredet eller foreslått vernet eller fredet, eller hvor det finnes eller er stor sannsynlighet for å finne automatisk fredete kulturminner som inngår i et kulturmiljø med stor tidsdybde,
- b) er lokalisert i eller kommer i konflikt med viktige inngrepsfrie naturområder, eller utgjør en trussel mot truede naturtyper, mot truede arter eller deres leveområder, mot prioriterte arter eller deres funksjonsområder, mot utvalgte natyrtyper, eller mot andre områder som er særlig viktige for naturens mangfold,
- c) er lokalisert i større naturområder som er særlig viktige for utøvelse av friluftsliv, herunder markaområder, samt i viktige vassdragsnære områder som ikke er avsatt til utbyggingsformål og i overordnede grønnstrukturer og viktige friområder i byer og tettsteder, og hvor planen eller tiltaket kommer i konflikt med friluftslivsinteresser,
- d) Kommer i konflikt med gjeldende Rikspolitiske bestemmelser eller Rikspolitiske retningslinjer gitt i medhold plan- og bygningsloven av 14. juni 1985 eller Statlige planretningslinjer, Statlige planbestemmelser eller Regionale planbestemmelser gitt i medhold av lov av 27. juni 2008 nr 71.
- e) kan komme i konflikt med utøvelsen av samiske utmarksnæringer, eller er lokalisert i reindriftens særverdiområder eller minimumsbeiter og kan komme i konflikt med reindriftsinteresser, eller på annen måte kan komme i konflikt med reindriftens arealbehov,
- f) innebærer større omdisponering av landbruks- natur- og friluftslivsområder eller områder som er regulert til landbruk og som er av stor betydning for landbruksvirksomhet,

- g) gir vesentlig økning i antall personer som utsettes for høy belastning av luftforurensning eller støy, eller kan føre til vesentlig forurensning til jord, vann og sedimenter, eller kan føre til vesentlig økning av utslipp av klimagasser.
- h) medfører risiko for alvorlige ulykker, stråling, skred og flom,
- i) kan få konsekvenser for befolkningens helse som følge av vesentlige endringer i befolkningssammensetning, boligmarked, boligbehov eller behov for tjenestetilbud,
- j) kan få vesentlige konsekvenser for befolkningens tilgjengelighet til uteområder, bygninger og tjenester,
- k) kan få vesentlige miljøvirkninger i en annen stat.

§ 5 Vurdering etter kriteriene i § 4 for planer og tiltak som omfattes av § 3

Ansvarlig myndighet skal tidligst mulig ta stilling til om en reguleringsplan eller et tiltak faller inn under kriteriene i § 4. For reguleringsplaner skal dette skje før varsel og kunngjøring om oppstart av planarbeidet etter plan- og bygningsloven § 12-8.

Ansvarlig myndighets vurdering av om en reguleringsplan eller et tiltak kan få vesentlige virkninger skal ta utgangspunkt i opplysninger gitt av forslagsstiller og på ellers foreliggende og kjent kunnskap. Ansvarlig myndighet skal i nødvendig grad ta kontakt med berørte myndigheter for å avklare om kriteriene i § 4 kommer til anvendelse.

Dersom ansvarlig myndighet etter en vurdering har funnet at en reguleringsplan eller et tiltak som omfattes av § 3 ikke fanges opp av kriteriene i § 4, skal dette fremgå av varsel og kunngjøring om oppstart av planarbeidet.

Berørte myndigheter, berørte parter eller interesseorganisasjoner skal, dersom de mener at reguleringsforslag som faller inn under § 3 kan få vesentlige virkninger, jf. § 4, skriftlig meddele dette til ansvarlig myndighet innen rimelig tid etter varsel og kunngjøring om oppstart av arbeidet med reguleringsplan. Ansvarlig myndighet skal, dersom slikt krav om behandling etter forskriften er reist, men ikke tatt til følge, begrunne dette ved utleggelse av planforslaget til offentlig ettersyn, jf plan- og bygningsloven § 12-10 og § 12-11.

Kapittel III

Regler for saksbehandling

§ 6 Plan- eller utredningsprogram

For planer etter plan- og bygningsloven skal forslagsstiller utarbeide et forslag til planprogram. For tiltak etter annet lovverk skal forslagsstiller utarbeide melding med forslag til utredningsprogram.

Planprogrammet eller meldingen med utredningsprogram skal gjøre rede for formålet med planarbeidet eller tiltaket og hvilke problemstillinger som anses viktig i forhold til

miljø og samfunn. Relevante og realistiske alternativer skal beskrives og det skal framgå hvordan disse er tenkt behandlet i plan- og utredningsarbeidet. For planer for tiltak skal programmet alltid inneholde kart over plan- eller tiltaksområdet og tenkt lokalisering av tiltaket innenfor området.

Det skal gjøres rede for plan- eller søknadsprosess med frister og deltakere og opplegg for medvirkning, spesielt i forhold til grupper som antas å bli særlig berørt.

Forslaget til plan- eller utredningsprogram skal, med utgangspunkt i relevante rammer og krav gitt i § 9 og vedlegg III, redegjøre for hvilke forhold som vil bli utredet og belyst i planforslag eller søknad med konsekvensutredning. Det bør framgå hvilke metoder som skal benyttes. Programmet skal utformes slik at det kan tas stilling til om plan- og utredningsarbeidet er gjennomført i samsvar med programmet.

Forslag til planprogram skal ved revisjon av kommuneplanens arealdel skille mellom utredninger av enkeltområder og utredninger av planene som helhet. Der det er aktuelt skal planmyndigheten klargjøre hvilken dokumentasjon som forventes å følge nye innspill til byggeområder.

§ 7 Høring, behandling og fastsetting av program

Forslag til planprogram eller melding med forslag til utredningsprogram skal sendes på høring til berørte myndigheter og interesseorganisasjoner og legges ut til offentlig ettersyn. For forslag til planprogram skal dette skje samtidig med varsling av planoppstart, jf. pbl §§ 8-3, 11-13 og 12-9.

Det skal settes en rimelig frist for uttalelser. Fristen for å gi uttalelse skal være minst seks uker.

Ansvarlig myndighet skal, som ledd i arbeidet med å fastsette utredningsprogrammet, vurdere behovet for og i nødvendig grad gjennomføre et offentlig møte om saken.

Dersom berørte regionale og statlige myndigheter på grunnlag av forslag til planprogram eller melding med forslag til utredningsprogram vurderer at planen eller tiltaket kan komme i konflikt med nasjonale eller viktige regionale hensyn, skal dette fremgå av høringsuttalelsen.

Ansvarlig myndighet fastsetter programmet for plan- eller utredningsarbeidet. Det skal redegjøres for innkomne høringsuttalelser og hvordan disse er vurdert og ivarettatt i fastsatt program. Ved fastsettingen skal ansvarlig myndighet i nødvendig grad gi retningslinjer for plan- eller utredningsarbeidet, herunder krav om vurdering av relevante og realistiske alternativer.

Plan- eller utredningsprogrammet skal fastsettes innen rimelig tid, normalt senest innen 10 uker etter frist for uttalelser. Kopi av fastsatt program skal sendes til dem som har avgitt høringsuttalelse til forslag til program.

§ 8 Forelegging av program

Dersom berørte myndigheter har vurdert at planen eller tiltaket kan komme i konflikt med nasjonale eller viktige regionale hensyn, jf. § 7 fjerde ledd, skal ansvarlig myndighet forelegge programmet for Miljøverndepartementet før fastsetting. Miljøverndepartementet skal innen to uker gi beskjed om det vil bli gitt merknader til programmet.

Første ledd gjelder ikke for kommuneplanens arealdel.

For reguleringsplaner og kommunedelplaner som omfatter massetak skal programmet forelegges Bergvesenet til uttalelse før fastsetting. Bergvesenet skal gi eventuelle merknader til programmet innen to uker.

§ 9 Innhold og utforming av planforslag eller søknad med konsekvensutredning

Planforslag eller søknad med konsekvensutredning skal utarbeides på bakgrunn av fastsatt program for plan- eller utredningsarbeidet og i lys av relevante krav til dokumentasjon gitt i vedlegg III. Konsekvensutredningen skal være tilpasset plannivået og være relevant i forhold til de beslutninger som skal tas. Konsekvensutredningen skal ta utgangspunkt i foreliggende kunnskap og nødvendig oppdatering av denne. Der hvor slik kunnskap ikke foreligger om beslutningsrelevante forhold skal det innhentes ny kunnskap.

Planforslag eller søknad med konsekvensutredning skal normalt utgjøre et samlet dokument.

For kommuneplanens arealdel utredes kun de delene av planen som fastsetter rammer for fremtidig utbygging og som innebærer endringer i forhold til gjeldende plan.

Konsekvensutredningen av arealdelen skal beskrive virkninger for miljø og samfunn av nye områder for utbygging eller vesentlig endret arealbruk i eksisterende byggeområder. Omfang og nivå på utredning av enkeltområder må tilpasses områdets størrelse, utbyggingens omfang og antatte konfliktgrad. Det skal også gis en vurdering av den samlede virkningen av de samlede arealbruksendringene for miljø og samfunn. Der planen kun inneholder strategier for framtidig arealbruk skal det gis en vurdering av hvordan disse vil påvirke miljø og samfunn.

Det skal redegjøres for hvilke forhold som skal belyses nærmere i tilknytning til senere regulering av områdene.

Planforslag eller søknad med konsekvensutredning for tiltak skal beskrive virkninger av tiltaket for miljø og samfunn. For reguleringsplaner skal virkningene av planen som helhet inngå ved vurderingen av konsekvensene. Forhold som er tilfredsstillende utredet i overordnet plan, herunder aktuelle lokaliseringalternativ, skal ikke utredes på nytt. Det skal redegjøres for hva som kan gjøres for å tilpasse tiltaket til omgivelsene og for å avbøte skader eller ulemper, samt undersøkelser og tiltak med sikte på å overvåke og klargjøre faktiske virkninger av planen eller tiltaket.

§ 10 Høring og offentlig ettersyn av planforslag eller søknad med konsekvensutredning

Planforslag eller søknad med konsekvensutredning skal sendes på høring til berørte myndigheter og interesseorganisasjoner og legges ut til offentlig ettersyn. Det skal settes en rimelig frist for uttalelser. Fristen for å gi uttalelse skal være på minst seks uker.

Relevante bakgrunnsdokumenter og fagrapporter skal være tilgjengelig hos ansvarlig myndighet og hos forslagsstiller. Så langt som mulig skal planforslag eller søknad med konsekvensutredning og eventuelle fagrapporter gjøres tilgjengelig på internett.

§ 11 Tilleggsutredninger

Ansvarlig myndighet skal, på bakgrunn av høringen, ta stilling til om det er behov for tilleggsutredninger eller dokumentasjon om bestemte forhold. Eventuelle tilleggsutredninger skal sendes på høring til dem som har avgitt uttalelse til planforslag eller søknad med konsekvensutredning. Fristen for uttalelse bør ikke settes kortere enn to uker.

§ 12 Hensyntaken til konsekvensutredningen ved vedtak og gjennomføring

Plan- eller tillatelsesmyndigheten skal ved behandlingen av planen eller tiltaket ta i betraktning konsekvensutredningen og innkomne uttalelser.

I saksframlegget eller innstillingen til vedtak skal det framgå hvordan virkningene av planforslaget eller søknaden med konsekvensutredning og innkomne uttalelser er vurdert, og hvilken betydning disse er tillagt. Det skal redegjøres for hvordan aktuelle alternativer er vurdert.

Plan- eller tillatelsesmyndigheten skal vurdere og i nødvendig grad fastsette vilkår for å avbøte og begrense vesenlige negative virkninger av planen eller tiltaket. Vilkårene må vedtas som bestemmelser eller hensynssoner med hjemmel i plan- og bygningsloven, eller hjemles i vedkommende sektorlov.

For regionale planer, kommuneplanens arealdel og kommunedelplaner skal det i nødvendig grad klargjøres hvilke forhold som skal avklares og belyses i videre planarbeid. For reguleringsplaner og sektortiltak skal det vurderes og i nødvendig grad stilles krav om undersøkelser før, under og etter gjennomføring av planen eller tiltaket med sikte på å overvåke og klargjøre faktiske virkninger.

Plan- eller tillatelsesmyndigheten kan bestemme at det skal utarbeides et miljøoppfølgingsprogram med sikte på å overvåke og avbøte vesentlige negative virkninger, jf tredje og fjerde ledd. Miljøoppfølgingsprogrammet skal sikre at forslagsstiller, i samarbeid med plan- eller tillatelsesmyndigheten og berørte tilsynsmyndigheter, overvåker virkninger av planen eller tiltaket, herunder tar stilling til eventuelle uforutsette virkninger, og treffer egnede utbedringstiltak.

§ 13 Offentliggjøring av vedtak

Saksframlegget eller innstillingen med begrunnelse skal være offentlig tilgjengelig. Vedtaket i saken skal kunngjøres. Planvedtak skal kunngjøres i samsvar med § 11-15 og 12-12. Så langt som mulig skal dokumentene gjøres tilgjengelige på internett.

Kapittel IV

Andre bestemmelser

§ 14 Særskilte regler om planprogram

I de tilfeller der regional eller kommunal planstrategi også inneholder et planprogram for et konkret planarbeid kan et eget planprogram for det konkrete planarbeidet unnlates.

Planprogram kan benyttes til å avklare og fastsette overordnede rammebetingelser for arbeidet med senere reguleringsplaner for et område og også for flere pågående reguleringsplanprosesser innenfor et større område.

Planprogram, eventuelt planprogram og konsekvensutredning, kan også benyttes til å ta stilling til hvilke alternative lokaliteter man velger å videreføre som en konkret planprosess etter plan- og bygningsloven.

§ 15 Endringer av plan etter varsel om planoppstart

Dersom det skjer endring av plan eller tiltak i tidspunkt mellom varsel om planoppstart og utleggelse av planforslag til offentlig ettersyn og endringen medfører at tiltaket omfattes av forskriften skal planen behandles etter bestemmelsene i kapittel III.

Dersom det i denne perioden fremkommer nye opplysninger eller skjer endringer i faktiske forhold som medfører at reguleringsplaner etter § 3 likevel omfattes av

kriteriene i § 4, skal det i planforslaget gis en særskilt redegjørelse for planens virkninger for det aktuelle kriteriet.

§ 16 Behandling av endringer av planer eller søknader

Ved endringer av planer eller tiltak etter gjennomført høring av planforslag eller søknad med konsekvensutredning, jf. § 10, skal ansvarlig myndighet påse at konsekvensene av endringene blir redegjort for før det fattes vedtak i saken. Tilsvarende gjelder for endringer av planer eller tiltak som utløser ny planbehandling etter plan- og bygningsloven eller ny søknad etter sektorlov.

§ 17 Søknad om omgjøring eller fornyelse av konsesjoner

Ved omgjøring eller fornyet behandling av konsesjon skal det, dersom tiltaket har nye vesentlige virkninger, gjennomføres en offentlig høring. Ved høringen skal det gis en redegjørelse for tiltaket og tiltakets virkninger for miljø og samfunn.

§ 18 Avklaring og endring av rollen som ansvarlig myndighet

Ved usikkerhet eller uenighet kan Miljøverndepartementet avgjøre hvem som er ansvarlig myndighet.

Dersom hensynet til ivaretagelse av nasjonale eller viktige regionale hensyn tilsier det, eller planen eller tiltaket omfatter flere kommuner eller fylker, kan Miljøverndepartementet bestemme at en annen myndighet enn den som fremgår av forskriften være ansvarlig myndighet etter forskriften. En slik beslutning skal fattes i samråd med berørte myndigheter.

§ 19 Konsekvensutredning ved grenseoverskridende virkninger

Planer og tiltak som kan ha vesentlige miljøvirkninger i en annen stat
Dersom en plan eller et tiltak kan få vesentlige miljøvirkninger i en annen stat, skal ansvarlig myndighet sende program for plan- eller utredningsarbeidet til berørte myndigheter i denne staten til uttalelse senest samtidig med høringen i Norge og med frist for uttalelse som ikke er kortere enn høringen i Norge. Kopi av dokumentene sendes til Miljøverndepartementet, som skal varsle rett myndighet i denne staten.

Miljøverndepartementet kan pålegge forslagsstiller å utarbeide program eller melding og planforslag eller søknad med konsekvensutredning i de fremmede språk som er nødvendige, og å delta i offentlig møte i berørt stat.

Planer og tiltak i annen stat som kan få vesentlige miljøvirkninger i Norge
Dersom norske myndigheter blir varslet, eller på annen måte får kunnskap om planer eller tiltak i en annen stat som kan få vesentlige virkninger i Norge, skal Miljøverndepartementet underrettes om dette.

Miljøverndepartementet skal påse at informasjon om planen eller tiltaket fra opphavslandet gjøres kjent for berørte norske myndigheter og interesser, og at uttalelser fra norske myndigheter og interesser oversendes opphavslandet.

Kapittel V

Ikrafttreden og overgangsbestemmelser

§ 20 Ikrafttreden

Forskriften trer i kraft 1. juli 2009. Fra samme dag oppheves forskrift 1. april 2005 nr. om konsekvensutredninger.

§ 21 Overgangsbestemmelser

Planer og tiltak som ikke var omfattet av forskriften av 1. april 2005 nr. 276 kommer ikke inn under ny forskrift dersom saksbehandlingen for planen, jfr. §§ xxxx eller tiltaket var startet opp før denne forskriftens ikrafttreden.

For planer og tiltak som er tatt opp til behandling etter tidligere forskrift skal øvrige bestemmelser i ny forskrift legges til grunn ved videre behandling av saken.

VEDLEGG I Planer og tiltak som alltid skal konsekvensutredes

A. Tiltak og oppfangingskriterier	B. Ansvarlig myndighet og lov(er) behandlingen skal knyttes opp til.
BYGG OG ANLEGG M.M.	
1. Industrianlegg, næringsbygg, bygg for offentlig eller privat tjenesteyting og bygg til allmennyttige formål med en investeringskostnad på mer enn 500 mill kr eller et bruksareal på mer enn 15.000 m ² .	Planmyndigheten. Plan etter plan- og bygningsloven.
2. Områderegulering av hytte- og boligområder som ikke er i samsvar med overordnet plan.	Planmyndigheten. Plan etter plan- og bygningsloven.
3. Uttak av malmer, mineraler, stein, grus, sand, leire eller andre masser dersom minst 200 dekar samlet overflate blir berørt eller samlet uttak omfatter mer enn 2 millioner m ³ masse, samt torvskjæring på et område på mer en 1.500 dekar.	Planmyndigheten. Plan etter plan- og bygningsloven.
4. Anlegg for sluttbehandling av farlig avfall ved forbrenning, kjemisk behandling eller deponering.	Planmyndigheten. Plan etter plan- og bygningsloven. Forurensingsmyndigheten der det ikke utarbeides plan etter plan- og bygningsloven og tiltaket krever tillatelse etter forurensingsloven.
5. Avfallsanlegg for behandling av husholdnings- og næringsavfall ved forbrenning eller kjemisk behandling med en kapasitet på mer enn 100 tonn per dag.	Planmyndigheten. Plan etter plan- og bygningsloven. Forurensingsmyndigheten der det ikke utarbeides plan etter plan- og bygningsloven og tiltaket krever tillatelse etter forurensingsloven.
6. Integrerte kjemiske installasjoner, dvs. anlegg for fremstilling i industriell målestokk av stoffer ved hjelp av kjemiske omdanningsprosesser, der flere enheter ligger ved siden av hverandre og funksjonelt sett hører sammen, og som er beregnet på - fremstilling av organiske basiskjemikalier, - fremstilling av uorganiske basiskjemikalier, - fremstilling av fosfor-, nitrogen- eller	Planmyndigheten. Plan etter plan- og bygningsloven. Forurensingsmyndigheten der det ikke utarbeides plan etter plan- og bygningsloven og tiltaket krever tillatelse etter forurensingsloven.

<p>kaliumgjødning (ren eller sammensatt gjødning),</p> <ul style="list-style-type: none"> - fremstilling av basisprodukter for plantevernmidler samt biocider, - fremstilling av farmasøytiske basisprodukter ved hjelp av kjemiske eller biologiske metoder, - fremstilling av sprengstoff. 	
<p>7. Metallurgiske anlegg: Integrerte anlegg for førstegangssmelting av støpejern og stål</p>	<p>Planmyndigheten. Plan etter plan- og bygningsloven.</p> <p>Forurensingsmyndigheten for industriltak der det ikke utarbeides plan etter plan- og bygningsloven og tiltaket krever tillatelse etter forurensingsloven.</p>
<p>8. Anlegg for produksjon av ikke-jernholdige råmetaller fra malm, konsentrater eller sekundæråstoffer ved hjelp av metallurgiske, kjemiske eller elektrolytiske prosesser.</p>	<p>Planmyndigheten. Plan etter plan- og bygningsloven.</p> <p>Forurensingsmyndigheten for industriltak der det ikke utarbeides plan etter plan- og bygningsloven og tiltaket krever tillatelse etter forurensingsloven.</p>
<p>9. Industrianlegg for</p> <ul style="list-style-type: none"> - produksjon av papirmasse av tømmer eller lignende fibermateriale, - produksjon av papir og papp med en produksjonskapasitet på mer enn 200 tonn pr. dag. 	<p>Planmyndigheten. Plan etter plan- og bygningsloven.</p> <p>Forurensingsmyndigheten for industriltak der det ikke utarbeides plan etter plan- og bygningsloven og tiltaket krever tillatelse etter forurensingsloven.</p>
<p>10. Anlegg for utvinning av asbest og for behandling og bearbeiding av asbest og produkter som inneholder asbest: når det gjelder asbestementprodukter, med en årlig produksjon på over 20.000 tonn ferdige produkter; når det gjelder friksjonsmateriale, med en årlig produksjon på over 50 tonn ferdige produkter; og når det gjelder annen anvendelse av asbest, med et årlig forbruk på over 200 tonn.</p>	
<p>11. Renseanlegg for spillvann med en kapasitet på over 150 000 personequivallenter.</p>	<p>Planmyndigheten. Plan etter plan- og bygningsloven.</p>
<p>12. Golfbaner med 18 hull eller mer.</p>	<p>Planmyndigheten. Plan etter plan- og bygningsloven.</p>
<p>13. Større militære skyte- og øvingsfelt.</p>	<p>Planmyndigheten. Plan etter plan- og bygningsloven.</p> <p>Forsvarsdepartementet. Plan- og</p>

	bygningsloven.
14. Omlasting av olje og gass fra skip til skip av et visst omfang eller frekvens.	Planmyndigheten. Plan etter plan- og bygningsloven. SFT der det ikke utarbeides plan og tiltaket krever tillatelse etter forurensningsloven
15. Vannkraftanlegg med en årlig produksjon over 40 GWh.	Norges vassdrags- og energidirektorat. Energiloven
16. Vindkraftanlegg med en installert effekt på mer enn 10 MW.	Norges vassdrags- og energidirektorat. Energiloven.
17. Demninger og andre anlegg for oppdemming eller varig lagring av vann dersom en ny eller supplerende mengde oppdemmet eller lagret vann overstiger 10 millioner m ³ .	Norges vassdrags- og energidirektorat Vassdragsreguleringsloven eller vannressursloven.
18. Anlegg for oppsamling eller kunstig infiltrasjon for gjenoppbygging av grunnvann der den mengden vann som oppsamles eller gjenoppbygges utgjør minst 10 millioner m ³ pr. år.	Norges vassdrags- og energidirektorat. Vannressursloven.
19. Varmekraftverk og andre forbrenningsinstallasjoner, også mobile og midlertidige gasskraftverk, med en energiproduksjon på minst 150 MW.	Norges vassdrags- og energidirektorat for varmekraftverk. Energiloven.
20. Kjernekraftverk og andre kjernereaktorer, herunder avvikling eller nedlegging av slike (med unntak av forskningsanlegg for produksjon og omdanning av spaltbare og fertile stoffer der maksimal kraft ikke overstiger 1 kW vedvarende mengde).	Olje- og energidepartementet for kjernekraftverk. Energiloven. Statens strålevern og Helse- og omsorgsdepartementet. Atomenergiloven.
21. Råoljeraffinerier (med unntak av virksomheter som utelukkende produserer smøremidler av råolje) og anlegg for omdanning til gass og væske av 500 tonn kull eller oljeskifer eller mer pr. døgn.	Olje- og energidepartementet. Petroleumsloven.
22. Lagringsanlegg for olje eller petrokjemiske eller kjemiske produkter med en kapasitet på 200.000 tonn eller mer.	Olje- og energidepartementet. Petroleumsloven.
23. Utvinning av olje og naturgass i kommersiell hensikt der utvunnet mengde overstiger 4.000 fat pr. dag for olje og 500.000 m ³ pr. dag for gass.	Olje- og energidepartementet. Petroleumsloven.
24. Anlegg for deponering av CO ₂ .	SFT.
25. Anlegg beregnet	Statens strålevern og Helse- og

<ul style="list-style-type: none"> - på produksjon eller anriking av kjernebrensel, - på bearbeiding av bestrålt kjernebrensel eller avfall med høy radioaktivitet, - på deponering av bestrålt kjernebrensel, - utelukkende på deponering av radioaktivt avfall, - utelukkende på lagring (planlagt å vare mer enn 10 år) av bestrålt kjernebrensel eller radioaktivt avfall på annet sted enn produksjonsstedet 	omsorgsdepartementet. Atomenergiloven. Strålevernloven.
<p>26. Anlegg for intensivt fjørfe- eller svineavl med plass til mer enn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 85.000 broilere, 60.000 høner - 3.000 slaktegriser (over 30 kg) eller - 900 purker 	Fylkesmannen. Husdyrkonsesjonsloven.
INFRASTRUKTURILTAK	
27. Motorveier og andre avkjørselsfrie veier som er forbeholdt motorisert trafikk.	Planmyndigheten. Plan etter plan- og bygningsloven.
28. Anlegg av ny vei med minst fire kjørefelt eller utbedring og/eller utvidelse av en eksisterende vei som har to kjørefelt slik at den får minst fire kjørefelt, dersom en slik vei har en lengde på minst 10 km.	Planmyndigheten. Plan etter plan- og bygningsloven.
29. Veier med investeringskostnader på mer enn 500 millioner kr.	Planmyndigheten. Plan etter plan- og bygningsloven.
30. Jernbanelinjer for langdistansetrafikk. Infrastruktur med investeringskostnader på mer enn 500 millioner kr.	Planmyndigheten. Plan etter plan- og bygningsloven.
31. Forstads- og T-baner med investeringskostnader på mer enn 250 millioner kr.	Planmyndigheten. Plan etter plan- og bygningsloven.
32. Flyplasser med rullebane på 1.600 meter eller lengre.	Forsvarsdepartementet for militære flyplasser. Plan- og bygningsloven.
33. Nyetablering av farleder, havner og havneanlegg, der skip på over 1.350 tonn kan seile og anløpe. Ferjekaier inngår i punkt 17.	Planmyndigheten for lokale havner. Kystverket for nasjonale havner og farleder. Plan- og bygningsloven.
34. Etablering av innlands vannveier og havner for trafikk på innlands vannveier der skip over 1.350 tonn kan seile.	Planmyndigheten. Plan etter plan- og bygningsloven.

<p>35. Kraftledninger og jord- og sjøkabler med spenning 132 kV eller høyere og en lengde på mer enn 20 km.</p>	<p>Norges vassdrags- og energidirektorat. Energiloven.</p>
<p>36. Anlegg for transport av vann mellom nedbørfelt der denne transporten har som mål å motvirke eventuell vannmangel, og der mengden vann som transporteres overstiger 100 millioner m³ pr. år. I alle andre tilfeller; anlegg for transport av vann mellom nedbørfelt der den gjennomsnittlige vannmengde i det nedbørsfeltet det transporteres vann fra overstiger 2.000 millioner m³ pr. år gjennom flere år, og der den transporterte vannmengden overstiger 5 % av denne mengden. I begge tilfeller unntas transport av drikkevann gjennom rørledninger.</p>	<p>Norges vassdrags- og energidirektorat. Vannressursloven.</p>
<p>37. Rørledninger for transport av olje, gass eller kjemikalier med en diameter på mer enn 800 mm og en lengde på mer enn 40 km.</p>	<p>Olje- og energidepartementet. Petroleumsloven eller naturgassloven.</p>
<p>UTVIDELSER OG ENDRINGER</p>	
<p>38. Utvidelser eller endringer av tiltak nevnt i Vedlegg I dersom utvidelsen eller endringen i seg selv overskrider oppfangskriteriene i vedlegget. For utvidelser etter punkt 1 gjelder dette bare i forhold til arealkriteriet. Der det ikke er gitt oppfangingskriterier skal utvidelsen endringen vurderes i forhold til forskriftens § 4.</p>	<p>Som angitt ovenfor.</p>

VEDLEGG II Planer og tiltak som skal vurderes etter § 4

A. Tiltak og oppfangingskriterier	B. Ansvarlig myndighet og lov(er) behandlingen skal knyttes opp til.
INDUSTRI, BYGG OG ANLEGG M.M.	
1. Industrianlegg, næringsbygg, bygg for offentlig eller privat tjenesteyting og bygg til allmenntilgjengelige formål med et bruksareal på mer enn 5.000 m ² .	Planmyndigheten. Plan etter plan- og bygningsloven.
2. Detaljregulering av hytte- og boligområder der planen avviker fra kommuneplan eller områdeplan.	Planmyndigheten. Plan etter plan- og bygningsloven.
3. Utvikling av by- og tettstedsområder.	Planmyndigheten. Plan etter plan- og bygningsloven.
4. Hoppbakker, alpinanlegg og tilknyttede anlegg.	Planmyndigheten. Plan etter plan- og bygningsloven.
5. Lystbåthavner med mer enn 20 båtplasser.	Planmyndigheten. Plan etter plan- og bygningsloven.
6. Feriebyer og hotellkomplekser utenfor byområder.	Planmyndigheten. Plan etter plan- og bygningsloven.
7. Permanente campingplasser.	Planmyndigheten. Plan etter plan- og bygningsloven.
8. Permanente temaparker.	Planmyndigheten. Plan etter plan- og bygningsloven.
9. Konkurrans- og øvingsbaner for motorkjøretøy.	Planmyndigheten. Plan etter plan- og bygningsloven.
10. Utvinningsindustri, herunder masseuttak.	Planmyndigheten. Reguleringsplan etter plan- og bygningsloven
11. Avfallsanlegg.	Planmyndigheten. Plan etter plan- og bygningsloven.
12. Større deponier for masse på land og i sjø.	Planmyndigheten. Plan etter plan- og bygningsloven.
13. Metallproduksjon og -bearbeiding, mineral-, næringsmiddel-, tekstil-, lærvare- trevare- og papirindustri og kjemisk industri.	Planmyndigheten. Plan etter plan- og bygningsloven.
14. Avskoging med sikte på omlegging til annen arealbruk.	Planmyndigheten. Plan etter plan- og bygningsloven.
15. Golfbaner på 9 hull eller mer.	Planmyndigheten. Plan etter plan- og bygningsloven.

16. Anlegg tilknyttet utvinning, utnyttelse og transport av olje og naturgass.	Petroleumsloven eller naturgassforskriften.
17. Anlegg for produksjon av elektrisk energi med en installert effekt på minst 25 MW.	Norges vassdrags- og energidirektorat. Energiloven.
18. Vindkraftverk med en installert effekt på mer enn 5 MW.	Norges vassdrags- og energidirektorat. Energiloven.
19. Utbygging av vannkraft med en produksjon større enn 30 GWh.	Norges vassdrags- og energidirektorat. Vannressursloven eller vassdragsreguleringsloven.
20. Større anlegg for kanalisering og flomsikring, større anlegg for oppsamling og kunstig infiltrasjon for gjenoppbygging av grunnvann og tiltak for permanent senkning av innsjøer.	Norges vassdrags- og energidirektorat er ansvarlig myndighet. Vannressursloven.
21. Anlegg for samling, bearbeiding og lagring av radioaktivt avfall.	Statens strålevern. Atomenergiloven og strålevernloven.
22. Mudringsrelatert kommersiell utvinning av mineraler fra havbunnen.	Fylkeskommunen. Kontinentalsokkelloven.
INFRASTRUKTURILTAK	
23. Veger, jernbanelinjer, sporvogn- og T-banelinjer, svevebaner.	Planmyndigheten. Plan etter plan- og bygningsloven.
24. Landingsplasser for helikopter og fly og utvidelse og endret bruk av eksisterende flyplasser.	Planmyndigheten. Plan etter plan- og bygningsloven.
25. Fiskerihavner, offshore-relaterte havneinstallasjoner og utvidelse eller vesentlig endret bruk av eksisterende havner.	Planmyndigheten. Plan etter plan- og bygningsloven.
26. Vannledningsanlegg over større avstander.	Planmyndigheten. Plan etter plan- og bygningsloven.
27. Landgjenvinning fra havet	Planmyndigheten. Plan etter plan- og bygningsloven.
28. Dypboring, med unntak av boring som utføres for å studere	Planmyndigheten. Plan etter plan- og bygningsloven.

jordbunnens fasthet, særlig geotermisk boring, boring for atomavfall og boring med sikte på vannforsyning, med en investeringskostnad på mer enn 50 mill. kr.	
29. Industrianlegg for transport av gass med en rørlengde på mer enn 20 km og en rørdiameter på mer enn 15 tommer.	Norges vassdrags- og energidirektorat.
30. Kraftlinjer med en spenning på minst 66 kV og en lengde på mer enn 20 km.	Norges vassdrags- og energidirektorat.
31. Anlegg for transport av vann mellom nedbørfelt.	Norges vassdrags- og energidirektorat er ansvarlig myndighet. Vannressursloven.
Landbruk og havbruk	
32. Intensivt husdyrhold.	Fylkesmannen. Husdyrkonsesjonsloven
33. Skogreising og treslagsskifte som omfatter samlet overflate på mer enn 500 dekar.	Kommunen. Skogbruksloven
34. Reingjerder på mer enn 30 km.	Reindriftsforvaltningen i Alta. Reindriftsloven.
35. Nydyrking dersom det planlagte nydyrkingsarealet overskrider 50 dekar.	Kommunen. Forskrift gitt med hjemmel i jordloven § 11 annet ledd.
36. Bygging av landbruksvei dersom nyanlegget overstiger 5 km.	Kommunen. Forskrift gitt med hjemmel i jordloven § 11 tredje ledd og skogbruksloven § 17 a.
37. Avskoging med sikte på omlegging til annen arealbruk av et område på mer enn 200 dekar.	Fylkesmannen. Skogbruksloven.
38. Større akvakulturanlegg og settefiskanlegg for mer enn fem millioner settefisk.	Fiskeridirektoratet. Akvakulturloven.
39.	
UTVIDELSER OG ENDRINGER	
40. Utvidelser eller endringer av tiltak i Vedlegg II. Der det er gitt oppfangskriterier gjelder	Som angitt overfor.

bestemmelsen der utvidelsen eller endringen i seg selv overskrider kriteriene.	
--	--

VEDLEGG III

Rammer for krav til innhold i konsekvensutredningen

Konsekvensutredningen skal utarbeides på bakgrunn av fastsatt plan- eller utredningsprogram og i nødvendig utstrekning omfatte:

a) Redegjørelse for planen eller tiltaket:

- Innhold og formål, med særlig vekt på vurdering av behov og tilrettelegging for endringer mht utbyggingstiltak eller strategier.
- Tiltaket skal begrunnes og det skal redegjøres for følgene av å ikke realisere tiltaket (0-alternativet).
- Det skal gis en tidsplan for gjennomføring.
- En redegjørelse for forholdet til kommunale, fylkeskommunale og andre regionale og nasjonale planer som er relevante i forhold til den aktuelle planen eller tiltaket, samt for relevante miljømål fastsatt gjennom Rikspolitiske retningslinjer eller bestemmelser, Statlige retningslinjer eller bestemmelser, Regionale planbestemmelser, nasjonale miljømål, stortingsmeldinger eller lignende, og hvordan disse er tatt hensyn til.
- For planer eller søknader om tiltak skal det i tillegg gis en oversikt over offentlige og private tiltak som er nødvendige for gjennomføring.

b) Konsekvensutredningen.

Med utgangspunkt i en beskrivelse av viktige miljø- og samfunnsforhold skal det i konsekvensutredningen gis en beskrivelse og vurdering av virkningene som planen eller tiltaket kan få for miljø og samfunn, herunder:

- forurensing (klimautslipp, annet utslipp til luft, forurensing av jordbunn og vann),
- transportbehov, energiforbruk og energiløsninger
- kulturminner og kulturmiljø,
- naturmangfold (dyre- og planteliv),
- landskap,
- sikring av jordressurser (jordvern),
- samisk natur- og kulturgrunnlag,
- befolkningens helse og tilgjengelighet til uteområder
- beredskap og ulykkesrisiko,
- risiki ved havstigning
- barn- og unges oppvekstvilkår,
- der relevant skal det gis en beskrivelse av arkitektonisk og estetisk utforming, uttrykk og kvalitet,
- for planer som kan føre til vesentlig påvirkning av konkurranseforholdene skal konsekvensutredningen omfatte vurderinger av dette.

Det skal redegjøres for samvirke mellom ovennevnte forhold.

For planer eller tiltak som kan få vesentlige miljøvirkninger i en annen stat skal det gis en særskilt redegjørelse for disse virkningene.

Når flere utbyggingstiltak i et område samlet kan få vesentlige virkninger skal tiltakets kumulative karakter i forhold til andre gjennomførte og planlagte tiltak i utbyggingstiltakets influensområde vurderes. Der hvor reindriftsinteresser blir berørt skal de samlede effektene av planer og tiltak innenfor det enkelte reinbeitedistriktet vurderes.

I forhold til relevante strekpunkt ovenfor skal det gis en kort redegjørelse for datagrunnlaget og metodene som er brukt for å beskrive virkningene, og eventuelle faglige eller tekniske problemer ved innsamling og bruk av dataene og metodene.

Det skal gis en redegjørelse for hvilke alternativer som er vurdert. Dersom planen eller søknaden omfatter flere

alternative løsninger skal det gis en redegjørelse for konsekvenser disse vil kunne ha for miljø og samfunn (jf. strekpunktene ovenfor), samt en begrunnelse for forslagsstillers valg av alternativ.

Det skal i konsekvensutredningen gis en vurdering av behovet for, og eventuelt forslag til:

- nærmere undersøkelser før gjennomføring av planen eller tiltaket.
- undersøkelser og tiltak med sikte på å overvåke og klargjøre de faktiske virkningene av planen eller tiltaket.